

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 21. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Orbán Viktor kiállt a kárpátaljai magyarok autonómiája mellett

Pénteken, az M1 Az este című műsornak adott interjújában a magyar kormányfő kiállt a kárpátaljai magyarok autonómiája mellett. Orbán Viktor május 10-én, miniszterelnökké történt megválasztása után kijelentette, hogy a Kárpát-medencében élő magyarokat megilleti a kettős állampolgárság, a közösségi jogok és az autonómia. Beszédét több támadás is érte, az elhangzottak miatt az ukrán külügyminisztérium bekérette Bayer Mihály kijevi magyar nagykövetet. A televíziós interjúban a miniszterelnök megerősítette a beiktatási beszédében a kárpátaljai magyarok autonómiájáról tett kijelentését. Orbán Viktor Az estében kifejtette: „se stabil, se demokratikus nem lehet Ukrajna, ha nem adja meg az ott élő kisebbségeknek, nemzeti közösségeknek, köztük a magyar közösségnek azt, ami őket megilleti. Vagyis a kettős állampolgárságot, a kollektív, vagyis közösségi jogokat és az autonómiát”. Az autonómia jogintézményének Európában számos megvalósítása létezik – folytatta –, és „majd a kárpátaljai magyarok meg fogják mondani, hogy az autonómia széles és színes világán belül melyik konkrét jogintézmény mellett törnek lándzsát”. Hozzátette: „akármelyik mellett is törnek majd lándzsát, tudniuk kell nekik is meg az ukránoknak is, hogy a magyar állam teljes súlyával ott van a kárpátaljai magyarok autonómiaigénye mögött”. Azt is egyértelművé tette, az „Ukrajna területi szuverenitását megsértő” orosz akció ügyében Magyarországnak Ukrajnát kell támogatnia.

Semjén: Minden nemzetrészre szükség van a magyarság fennmaradásához

Semjén Zsolt szerint a magyar nemzet akkor tud fennmaradni, ha minden nemzetrésze megmarad. A nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes erről a Rákóczi Szövetség megalakulásának 25. évfordulója alkalmából tartott jubileumi ünnepségen beszélt pénteken a Magyarság Házában. Kiemelte: a magyar kormány számára stratégiai partner a szervezet. Ennek legfontosabb oka az a közös küldetés, hogy megőrizték az egyetemes magyarságot - mutatott rá. Semjén Zsolt elmondta: ahhoz, hogy a magyar nemzet fennmaradjon, szükség van a nyelvi, kulturális és történelmi identitás megerősítésére és egybefogására a közjog kötelekével. Semjén Zsolt méltatta Esterházy János örökségének ápolását. A felvidéki mártír politikus személyében is mutatja a magyar sorstragédiát, amikor „minket bélyegeznek bűnös népnek” a Felvidéken vagy a Délvidéken. Esterházy János rehabilitálása megkerülhetetlen a magyar nép és kormány részéről, egyúttal össznemzeti ügy - szögezte le. Kiállt a politikus boldoggá avatása mellett is. A miniszterelnök-helyettes köszönetet mondott a kormány nevében a Rákóczi Szövetség elnöke, Halzl József nemzetmentő szolgálatáért. Az ünneplőket levélben köszöntötte Áder János köztársasági elnök, aki kiemelte: a magyar nemzet szolgálatában kivételes munkát végez a szervezet. Az önazonosságában sokszor fenyegetett kisebbségi sorsban élő magyarság megmaradásának egyik legfontosabb feltétele az anyanyelven folyó oktatás biztosítása. Egyedülálló, amit ez a civil szervezet a nemzettudat erősítésében, a magyarság kapcsolatrendszerének újjáépítésében elért - mutatott rá Áder János, aki szerint

tevékenységének köszönhetően sok tízezer magyar gyermek tanulhat anyanyelvén a Kárpát-medencében. Orbán Viktor kormányfő köszöntőlevelében azt írta: a szervezet 25 éve végzi nélkülözhetetlen, semmivel nem pótolható szolgálatát és erősíti a magyarság gyökereit. „Köszönöm, hogy hirdetik, csak az összetartó nemzet erős és hiteles” - fogalmazott a kormányfő, aki azért is köszönetet mondott, hogy a fiataloknak mutatnak példát a hazafiasságra.

Semjén: nemzeti érdek az RMDSZ jó szereplése

Magyar nemzeti érdek, hogy az RMDSZ minél jobban szerepeljen az európai parlamenti választásokon – jelentette ki az Erdélyi Magyar Televízió (ETV) Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, aki a magyar kormány nevében arra kért minden erdélyi magyart, menjen el szavazni május 25-én, és voksoljon az RMDSZ listájára. Az ETV-nek adott exkluzív interjúban a nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes kijelentette: az RMDSZ képes képviselni a magyar érdekeket. Hozzátette: az uniót nem elszenvedni, hanem alakítani kell, ezért fontos, hogy a magyar nemzetrészek minél nagyobb arányban legyenek jelen az európai törvényhozói testületben. Rámutatott: az EU-ban egyrészt keményen kell képviselni a magyar nemzeti érdeket, másrészt az uniót a keresztény civilizáció értékei felé kell elmozdítani. Az interjúban Semjén Zsolt „súlyos kérdésnek” nevezte a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) ügyét. Kijelentette, hogy „százszázalékosan a magyar oktatók mellett állnak”, akik lemondtak az egyetem vezetésében betöltött adminisztratív funkcióikról, és bojkottálják az egyetem szenátusának üléseit, így tiltakozva az ellen, hogy az egyetem román többségű szenátusa akadályozza az önálló magyar főtanszékek megalakulását. Ez utóbbiakról kijelentette, hogy „ez jár”, hiszen Romániában erről törvény is rendelkezik, a román államnak pedig „kutya kötelessége betartatni saját törvényeit”. Semjén támogatásáról biztosította a magyar oktatókat abban a törekvésükben, hogy a MOGYE-n megalakuljon az önálló magyar tagozat. Úgy vélte, az RMDSZ-nek romániai kormánykoalíciós tagként fontos szerepe van abban, hogy közvetítő vagy hídszerepet töltsön be Románia és Magyarország között. Hozzátette: Magyarország nemzeti érdeke mindig az volt, hogy Romániával a létező legjobb viszonyban legyen, hiszen ez mindkét ország gazdasági érdeke is. Fontosnak nevezte a kül- és a szomszédságpolitikát, de – mint mondta – Magyarország számára a legfontosabb prioritás a Romániában élő magyar nemzet rész jóléte. „A Romániával való viszony alapvetően attól függ, hogy milyen az erdélyi magyarság jóléte, közérzete, mennyire biztosítják a jogait” – mondta Semjén Zsolt.

RMDSZ–MPP-egyeztetés az autonómiatervezetről

Az RMDSZ által kidolgozott székelyföldi autonómiastatútumról egyeztettek pénteken Sepsiszentgyörgyön a szövetség és a Magyar Polgári Párt (MPP) politikusai. A

megbeszélésről szűkszavú közleményt adott ki az RMDSZ háromszéki szervezete, ebből annyi derül ki, hogy a „megbeszélés során azonosították azokat a kérdéseket, amelyek vonatkozásában konszenzus van, illetve feltérképezték azokat is, amelyek további egyeztetést igényelnek”. Az RMDSZ-küldöttséget Márton Árpád háromszéki parlamenti képviselő, az MPP-delegációt Kulcsár-Terza József háromszéki elnök vezette. Márton Árpád a sajtónak úgy nyilatkozott, hogy a találkozó során azonosították azokat a pontokat, melyekben teljes az egyetértés. Például, hogy a térségben második hivatalos nyelv legyen a magyar, illetve, hogy a magyar közösség korlátozások nélkül használhassa szimbólumait. A régió gazdasági fenntarthatósága kapcsán arra a következtetésre jutottak, hogy a Székelyföldre a Dél-Tirolban működő rendszert lehetne alkalmazni. Mint mondta, a későbbiekben még megvitatják, hogy az autonómiatervezetet miként hangolják össze Románia alkotmányával, és az autonóm régió pontos határaitól, valamint a Székelyföldön élő románoknak biztosított jogokról és garanciákról is egyeztetnek. A két alakulat között ez volt az első munkamegbeszélés, a május 25-i EP-választások után még lesznek találkozók, mondta Márton Árpád, aki szerint nem szögeztek le határidőt a tervezet véglegesítésére és a parlament elé terjesztésére.

Basescu: néha zavar, ahogy a magyarok a nemzeti ünnepeiket ülik

Nem lehet párhuzamot vonni Románia és Moldova közeledése, illetve egyes magyar politikusok „szeparatista törekvései” között – vélekedett Traian Basescu államfő vasárnap egy közéleti fórumon egy Székelyfölddel kapcsolatos kérdésre válaszolva. Basescut a védnökségével alakult Népi Mozgalom Alapítvány rendezvényén kérdezték arról, hogy az általa „második román államként” emlegetett Moldova és Románia közeledése nem erősíti-e fel a székelyföldi autonómia követeléseket. Hozzátette: Ukrajnában – a volt Jugoszláviához hasonlóan – a nacionalizmus és a korrupció vezetett oda, hogy polgárai egymást gyilkolják, de Székelyföldön szerinte nincs ok aggodalomra. „Elég gyakran járok Kovászna és Hargita megyébe: az embereknek semmi kedvük a civakodásra, szeparatizmusra, elszigetelődésre. Ezt csak egyes politikusok erőltetik. Ez engem kevésbé aggaszt, azzal együtt, hogy néha zavarni szokott minket az, ahogyan a magyarok nemzeti ünnepeiket ülik” – mutatott rá Basescu.

Kelemen Hunor: nem lehet előbbre való az uborka hajlata az őshonos kisebbségeknél

Az Európai Uniónak szerepet kell vállalnia a nemzeti kisebbségek védelmében: uniós hatáskörre kell tenni a magyar ügy, a kisebbségek problémáinak rendezését – hangoztatta Kelemen Hunor, a bukaresti kormány miniszterelnök-helyettese, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke vasárnap Nagyváradon. „Ahogy eddig gondoskodott a biztonság, a béke és a viszonylagos jólét megteremtéséről, Európának ezt továbbra is vállalnia kell, hiszen az emberek a Nyugat fele fordulnak gondjaikkal. (...) Nem

lehet előbbre való az uborka hajlatának, vagy a disznóvágás mikéntjének szabályozása az őshonos kisebbségek helyzeténél” – idézte a politikust az RMDSZ hírlevele. A három hete tartó európai parlamenti választási kampány tapasztalatait összegezve Kelemen Hunor megállapította: az erdélyi magyarok körében nőtt az európai intézményekbe vetett bizalom, annak ellenére, hogy a tagállamok többségében megnövekedett az euroszkepticizmus. A szövetségi elnök szerint a május 25-ei választást arra kell kihasználnia az erdélyi magyar közösségnek, hogy – képviselői révén – az európai politikába is beleszóljon, érdekeit európai szinten is érvényesítse. „Május 25-én annyian leszünk, ahányan szavazunk. Meg kell mutatnunk közösségünk erejét, hogy képviselőink révén Európa számára is fontossá tegyük a magyar ügyet” – fogalmazott Kelemen Hunor. Az RMDSZ a közösségi érdekképviselet fontos színterének tekinti Brüsszelt, ahol egyek mellett azt próbálja elérni, hogy az uniós jogalkotás szintjére emeljék az őshonos nemzeti közösségek védelmét. A szövetség ellen nem indul más magyar jelölt Romániában. Az RMDSZ a felmérések szerint két-három mandátumot szerezhet meg a Romániának járó 32-ből a május 25-i EP-választáson.

Az MKP vezetőivel tárgyalt Orbán Viktor

A szlovák-magyar kapcsolatok nyitott kisebbségi kérdéseiről, az európai parlamenti választásokról és más aktuálpolitikai témákról tanácskozott csütörtökön Orbán Viktor magyar miniszterelnök Berényi Józseffel, az MKP elnökével, valamint Csáky Pállal, a párt EP-jelötlistájának vezetőjével Pozsonyban. Orbán Viktor a Pozsonyban zajló GLOBSEC kül- és biztonságpolitikai fórum vendége volt, a konferencia után látogatott el a Magyar Közösség Pártjához. „Ami bennünket leginkább érdekelt, az a kormány prioritásai voltak. Elsősorban Szlovákiával kapcsolatban, illetve a felvidéki magyarsággal kapcsolatban” – jelentette ki Berényi József, az MKP elnöke, aki hozzátette: a magyar kormányfő biztosította az MKP-t arról, hogy a nyitott kérdések a következő négy év alatt napirendre fognak kerülni. „Az elmúlt négy év a bizalom építésről szólt Szlovákia és Magyarország között, de most már a kisebbségi kérdések bennünket érintő, legtöbbször nagyon fájó részei napirendre fognak kerülni” – mondta Berényi József. A megbeszélésen szó volt az MKP autonómiatervezetéről is. A pártelnök szerint a dokumentum elkészült, de azt a márciusi államfőválasztás és a jövő heti európai parlamenti voksolás miatt nem hozták eddig nyilvánosságra. „Ami késik, nem múlik. Tehát ilyen szempontból az ő kijelentése és a mi elképzeléseink találkoznak, hiszen mi is úgy gondoljuk, hogy a magyarság megmaradásának intézményi eszközei bővítésre szorulnak. Ez pedig a Nyugat-Európában már működő kisebbségi önkormányzati rendszereknek az átvétele lenne Szlovákiára nézve” – fejtette ki Berényi József. Az MKP elnöke hozzátette: az új magyar kormány megalakulása után a témáról újabb konzultációt tartanak majd Orbán Viktorral. A találkozón szó esett az európai parlamenti választásokról is, elmondták elképzeléseiket a párt európai parlamenti képviselő-jelöltjei is. A találkozó után Csáky Pál listavezető

korrektnek nevezte a magyar miniszterelnök hozzáállását és megköszönte a támogatást. „A miniszterelnök úr érdeklődött az iránt, hogy hogy megy a kampány, hogy látjuk az esélyeket, a lehetőségeket. Az igazság az, hogy Szlovákiában valószínűleg nagyon alacsony lesz a részvételi arány, és nagyon nehéz most megjósolni, hogy milyen eredmény várható. Egy feladatunk van: május 24-éig megtenni mindent azért, hogy sikeresek legyünk” – mondta Csáky Pál.

Módosítják a nemzeti tanácsokról szóló törvényt

A kisebbségi nemzeti tanácsok megválasztásáról szóló törvénymódosítást követően a kisebbségi önkormányzatok hatáskörei kerülnek a szerb parlament napirendjére - hangsúlyozta Pásztor Bálint, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) frakcióvezetője. A politikus azzal kapcsolatban nyilatkozott, hogy a szerb parlament kedden folytatta a törvénymódosítás vitáját. A módosításra azért van szükség, mert januárban alkotmányellenesnek nyilvánították az említett törvény néhány pontját. A frakcióvezető emlékeztetett arra, hogy az alkotmánybíróság három évig tartó eljárást követően a nemzeti tanácsokról szóló törvény két törvényszakaszát teljes egészében, további nyolc szakaszát pedig részben hatályon kívül helyezte. Pásztor Bálint az MTI-nek megismételte azt az álláspontját, miszerint megengedhetetlen, hogy a bírói testület megnyirbálta a törvényt. Hozzátette azonban: a bírák kimondták azt is, hogy számos hatáskör visszaállítható, ha a kérdéses pontokat átfogalmazzák. A feladat elvégzésére hamarosan munkacsoportot állítanak fel. Emlékeztetett arra is, hogy az alkotmánybíróság döntése a nemzeti tanácsokról szóló törvény 139 szakaszából mindössze tízet érint, ami azt jelenti, hogy a taláros testület nem kérdőjelezte meg a nemzeti tanácsok létjogosultságát és a hatáskörök túlnyomó többségét. Ahhoz azonban, hogy a hatáskörökről lehessen tárgyalni, előbb biztosítani kellett azt, hogy az októberi nemzeti tanácsi választások már egy új szabályozás szerint folyjanak le, így a mostani módosítások erre vonatkoznak – magyarázta a vajdasági magyar politikus. Egyebek mellett a korábbiakkal ellentétben a nemzeti tanácsok esetében is lehetőség lesz rendkívüli választások kiírására, módosítják a névjegyzékbe vételre vonatkozó szabályozást, és azt is, hogy ezentúl a Köztársasági Választási Bizottság bonyolítja le a voksolást ugyanúgy, ahogyan a parlamenti választások esetében.

A tartományi parlament elfogadta a vajdasági statútum javaslatát

Vajdaság Autonóm Tartomány képviselőháza szerdán elfogadta a tartomány új statútumának javaslatát, amelyet továbbítottak a szerbiai parlamentnek. A javaslatot 99 igennel és hat nemmel fogadtál el, és összesen 120 képviselő volt jelen az ülésen, jelentették a hírügynökségek. A javaslat ellen a Szerbiai Demokrata Párt (DSS) és a Szerbiai Radikális Párt (SRS) képviselői szavaztak, a Vajdasági Szociáldemokrata Liga (LSV) képviselői pedig nem vettek részt a szavazásban. A statútum javaslatának most

elfogadott változatát továbbítani fogják a köztársasági parlamentnek, amely hétfőn megvitatja a javaslatot egy rendkívüli ülésen, majd a javaslat visszakerül a tartományi képviselőházhoz kihirdetésre. A tartományi képviselőház ülésén Bojan Pajtić vajdasági kormányfő azt mondta, módosítani kell Szerbia alkotmányát, mert nincs összhangban az európai normákkal. Az alkotmány „homályosan és kétértelműen fogalmaz több kérdésben is, s ebben az értelemben biztos, hogy ez az állam az elkövetkező hónapokban vagy években kénytelen lesz módosítani a legfőbb törvényét, amennyiben az európai nemzetek családjához kíván tartozni” – fogalmazott a tartományi kormányfő. Pásztor István tartományi házelnök kijelentette, hogy az alkotmánnyal összhangban levő statútumjavaslattal megakadályozták azt, hogy összeomljon Szerbia jogrendjének egy része, s ezzel hatalmas veszélyt sikerült elkerülni.

Hol írja azt, hogy a nemzeti kisebbségeknek beszélniük kell szerbül?

Pásztor Bálint, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) parlamenti frakcióvezetője kijelentette, nem tudja, melyik jogszabályban szerepel az a kitétel, miszerint a nemzeti kisebbségek képviselőinek beszélniük kell szerbül. Pásztor erről annak kapcsán beszélt, hogy a Szerbiai Demokrata Párt (DSS) tartományi szervezete bejelentette, megalakítja a „nyelvi őrzőjét”. Ezek az őrzőjelek a DSS elképzelése szerint megállapítják majd mely településeken, különösen Bácska északi részén, nem beszélnek a magyar nemzetiségű polgárok a szerb nyelvet. Pásztor kiemelte: Szerbia Alkotmánya a nemzeti kisebbségek tagjainak különjogokat és kollektív jogokat biztosít és szavatolja ezek alkalmazását, egyik ilyen pedig éppen a kisebbségek nyelvének hivatalos nyelvként való használatának joga bizonyos községekben és városokban. Pásztor hozzátette: a nemzeti kisebbségek tagjainak saját érdeke az államnyelv megtanulása, éppen ezért a VMSZ már évek óta a szerb nyelv tanítási programjának és tervének a módosítását szorgalmazza az általános iskolákban csakúgy, mint a középfokú oktatási intézményekben, mert a jelenlegi programok szerint ez nem eredményes. Hozzátette, éppen ezért nagyon reméli, hogy a VMSZ ebbéli törekvésében partnerekre talál a szerbiai politikai színtér minél több pártjában, hogy közösen ériék el azt, hogy a szerb nyelv tanításának programja és terve megfeleljen a nyelvtanulás korszerű követelményeinek, s hogy a nem szerb anyanyelvű gyerekek is megtanulhassák ezt a nyelvet.

Kárpátaljáról 2500 sorkötelet hívnak be az ukrán seregbe

Mintegy kétezer-ötszáz sorköteles fiatalot és tartalékos tisztelet hívnak be Kárpátaljáról az ukrán hadseregbe az idei tavaszi sorozáson, május és július között írta szombati számában az ungvári Kárpáti Igaz Szó című lap a Kárpátalja megyei hadkiegészítő parancsnokságra hivatkozva. Az újság a járási hadkiegészítő parancsnokok és sorozóbizottságok vezetőinek pénteki ungvári tanácskozásáról közölt beszámolójában idézte Ivan Vaszilcjun ezredest, a

Kárpátalja megyei hadkiegészítő parancsnokság parancsnokát, aki bejelentette, hogy a kijevi kormány tervei szerint a sorkatonai állományt rövid időn belül 25 ezerről 250 ezer főre növelik. A behívás a 18-25 év közötti férfiakra és azokra a 35 év alatti tartalékos tisztekre vonatkozik, akik egyetemi tanulmányaik során katonai képzésben is részesültek, és tiszti rangfokozatot kaptak. A lap értesülése szerint Kárpátalján 46 346 sorköteles fiatal tartanak nyilván, közülük több mint hétezernek kézbesítettek sorozásra szóló behívót, és közel négyezren már áttestek az egészségügyi vizsgálaton. Időközben az Ukrajna Védelmi Minisztériuma bejelentette, hogy a sorkatonai szolgálatra behívott katonák nem vesznek részt az Ukrajna keleti régióiban zajló terrorellenes műveletekben. A védelmi tárca tájékoztatása szerint „Május 15-én egyes tömegtájékoztatási eszközökben olyan hírek jelentek meg, amelyek szerint a Fegyveres Erők sorkatonái is részt vesznek a terrorellenes műveletekben. Ez az információ nem felel meg a valóságnak, mivel a sorkatonai szolgálatakat töltpőket nem vonják be terrorellenes akciókba.” Továbbá felhívta a média figyelmét arra, hogy csak ellenőrzött tényeket, hivatalos forrásból származó információkat közöljön a minisztérium, illetve a Fegyveres Erők tevékenysége kapcsán.

A sajtószolgálat felhívta a média figyelmét arra, hogy csak ellenőrzött tényeket, hivatalos forrásból származó információkat közöljön a minisztérium, illetve a Fegyveres Erők tevékenysége kapcsán.

